

Wspólne obszary nauk humanistycznych i społecznych
Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Zajęcia ogólnouczelniane w języku polskim</p> <p>Ścieżka -</p> <p>Jednostka organizacyjna Zajęcia ogólnouczelniane</p> <p>Poziom kształcenia dowolny poziom</p> <p>Forma studiów studia stacjonarne</p> <p>Profil studiów ogólnoakademicki</p> <p>Obligatoryjność fakultatywny</p>	<p>Cykl kształcenia 2023/24</p> <p>Kod przedmiotu ZOPLS.D2000000.655c75757cf66.23</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak</p> <p>Dyscypliny Nauki socjologiczne</p> <p>Klasyfikacja ISCED 0229 Przedmioty humanistyczne (z wyłączeniem języków) gdzie indziej niesklasyfikowane</p> <p>Kod USOS ZO-107-P</p>
Koordynator przedmiotu	Andrzej Zawadzki, Dariusz Brzeziński
Prowadzący zajęcia	Andrzej Zawadzki, Dariusz Brzeziński

Okres Semestr letni	<p>Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się egzamin</p> <p>Sposób realizacji i godziny zajęć wykład: 30</p>	Liczba punktów ECTS 2.0
-------------------------------	---	-----------------------------------

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi kierunkami myśli humanistycznej oraz metodologiami badań humanistycznych od początku XX wieku po początki wieku XXI
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	podstawowe kierunki w metodologiach nauk humanistycznych i społecznych wieku XX i pierwszych dekad XXI wieku, ich założenia, podstawy oraz podstawowe pojęcia z nimi związane i w nich wykorzystywane. Rozumie specyfikę tych metodologii, ich podobieństwa i różnice założeń teoretycznych.		egzamin pisemny / ustny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	rozpoznawać specyficzne cechy omawianych metodologii.		egzamin pisemny / ustny
U2	stosować te metodologie w praktyce, czyli w analizie różnych zjawisk kulturowych i społecznych.		egzamin pisemny / ustny
U3	znajdować podobieństwa i różnice w sposobach wykorzystywania tych metodologii w obszarze badań humanistycznych oraz społecznych.		egzamin pisemny / ustny
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	1/przedstawienia podstawowych założeń omawianych metodologii; 2/samodzielnego stosowania przedstawionych podczas zajęć metod w analizie wybranych zjawisk kulturowych i społecznych.		egzamin pisemny / ustny

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć	
wykład	30	
analiza problemu	10	
przygotowanie do egzaminu	20	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60	ECTS 2.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu
1.	Geneza i tradycje badań humanistycznych.	W1, U1, U2, U3, K1
2.	Wyłanianie się socjologii humanistycznej. Karol Marx, Max Weber, Georg Simmel	W1, U1, U2, U3, K1
3.	Fenomenologia w naukach humanistycznych.	W1, U1, U2, U3, K1

4.	Fenomenologia i interakcjonizm w naukach społecznych.	W1, U1, U2, U3, K1
5.	Interpretacja i hermeneutyka w naukach humanistycznych.	W1, U1, U2, U3, K1
6.	Interpretatywizm w naukach społecznych. Antropologia interpretatywna. Antropologia symboliczna. Socjologia hermeneutyczna.	W1, U1, U2, U3, K1
7.	Teoria krytyczna i socjologia zaangażowana.	W1, U1, U2, U3, K1
8.	Studia kulturowe.	W1, U1, U2, U3, K1
9.	Nowoczesność, ponowoczesność, postponowoczesność w naukach humanistycznych.	W1, U1, U2, U3, K1
10.	Nowoczesność, ponowoczesność, postponowoczesność w naukach społecznych.	W1, U1, U2, U3, K1
11.	Pamięć i nostalgia w naukach humanistycznych.	W1, U1, U2, U3, K1
12.	Pamięć i nostalgia w naukach społecznych.	W1, U1, U2, U3, K1
13.	Antropocen (Nagranie: dr Dariusz Brzeziński)	W1, U1, U2, U3, K1
14.	Zwroty kulturowe (Nagranie: dr Dariusz Brzeziński, dr hab. Andrzej Zawadzki)	W1, U1, U2, U3, K1
15.	Narracja i narratywizm (Nagranie: dr hab. Andrzej Zawadzki)	W1, U1, K1

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

metody e-learningowe, wykład z prezentacją multimedialną, wykład konwencjonalny, analiza tekstów

Rodzaj zajęć	Formy zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
wykład	egzamin pisemny / ustny	obecność na zajęciach; zdanie egzaminu

Literatura

Obowiązkowa

- Z. Kuderowicz, „Dilthey” [Wybór pism]; W. Dilthey, „Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych” (rozdz. I „Życie a nauki humanistyczne” lub cz.2 „Plan kontynuacji...” rozdz. II „Rozumienie innych osób i ich przejawów życia” s. 190-211); W. Windelband, „Historia a nauki przyrodnicze”; E. Cassirer, „Logika nauk o kulturze” (studium pierwsze: „Przedmiot nauk o kulturze”) lub tenże, „Pojęcie formy symbolicznej w budowie nauk humanistycznych”, w: tenże, „Symbol i język” 2004.
- Fenomenologia E. Husserl, „Idea fenomenologii (wykład 4); „Idee czystej fenomenologii” księga I, cz.1, rozdz. 1 („Fakt i istota”)s. 15-60, paragrafy 1-17; „Badania logiczne”, t.2cz.1, rozdz. 3 i 4 (paragrafy 24-35, s. 96-129).
- M. Heidegger, „Bycie i czas” (par. 31 i 32); H.-G. Gadamer, „Prawda i metoda” („Zasada dziejów efektywnych s. 412-421; „Pojęcie doświadczenia i istota doświadczenia hermeneutycznego” s. 472-493; „Język jako doświadczenie świata” s. 590-613); E. Betti, „Hermeneutyka jako ogólna metodologia nauk humanistycznych, w: „Myśl mocna myśl słaba. Hermeneutyka włoska od połowy XX wieku. Antologia”; „L. Pareyson, Źródłowość interpretacji”, tamże.; G. Vattimo, „Poza interpretacją”. -
- F. de Saussure „Kurs językoznawstwa ogólnego”; C. Levi-Strauss, „Struktura mitów”, w: tenże, „Antropologia strukturalna”; tenże, „Myśl nieoswojona” (rozdz. I Wiedza konkretna); tenże, „Surowe i gotowane” („Uwertura” I i II) J. Piaget, „Strukturalizm” (do wyb. rozdz. 1, 5, 6, 7); G. Deleuze „Po czym rozpoznać strukturalizm”; „Drogi współczesnej filozofii” (zbior.); R. Barthes, „Działalność strukturalistyczna, w: tenże, „Mit i znak”.
- R. Barthes, Podstawy semiologii (rozdz. II „Znaczoney i Znaczący”); Ch. S. Peirce, ...w: tenże „Wybór pism”; G. Frege, „Sens i znaczenie”; U. Eco, „Nieobecna struktura”; tenże, „Semiotyka życia codziennego”; A. Zaluzniak, W. Iwanow, W. Toporow, „O możliwościach strukturalno-typologicznych badań semiotycznych” J. Łotman, B. Uspieński, „O semiotycznym mechanizmie kultury”, w: „Semiotyka kultury” (zbior.); Barthes, „Mitologie”.
- Ricoeur O sobie samym; J. Bruner, „Kultura edukacji” (rozdz.: „Narracja w nauce” oraz „Narracyjne konstruowanie rzeczywistości”; H. White, „Proza historyczna” (rozdz. „Historiografia jako narracja”); tenże, „Poetyka pisarstwa

historycznego" (rozdz. „Znaczenie narracyjności dla przedstawienia rzeczywistości”); „Narracja i tożsamość”, t. 1, 2-dowolny tekst do wyboru

7. Poststrukturalizm i dekonstrukcja J.Derrida, Struktura znak i gra w dyskursie nauk humanistycznych (w: tenże, „Pismo i różnica” ;R. Barthes, „Teoria tekstu” w: „Współczesna teoria badań literackich za granicą”, opr. H. Markiewicz, Tom IV cz. 2; „Różnia”; „Sygnatura, znaczenie, kontekst”; „Biała mitologia” (w: tenże, „Marginesy filozofii”); „Farmakon” (w: tenże, „Pismo filozofii”); J. Hillis Miller, „Krawędź”; P. De Man, „Alegorie lektury”.
8. J. Habermas, Modernizm- niedokończony projekt; J_F Lyotard, Odpowiedź na pytanie- co to jest postmodernizm; w: Postmodernizm, red R. Nycz (lub w: Postmodernizm a filozofia, red. A Szahaj); Vattimo, „Nihilizm i postmodernizm” (w: tenże, „Koniec nowoczesności”); Z. Bauman, „Wieloznaczność nowoczesna. Nowoczesność wieloznaczna” rozdz. 6 („Ponowoczesność, czyli jak współżyć z wieloznacznością”).

Dodatkowa

1. E. Paczkowska Łagowska, „Filozofia nauk humanistycznych w ujęciu Wilhelma Diltheya”; A. Przyłębski, „Hermeneutyczny zwrot filozofii”; Andrzej J. Noras, „Kant a neokantyzm badeński i marburski”; tenże, „Historia neokantyzmu”; „Neokantyzm badeński i marburski: antologia tekstów”; „Neokantyzm”, tłum. i wyb. tekstów: Beata Borowicz-Sierocka i Czesław Karkowski’ „Neokantyzm”, wstęp i wybór tekstów: Beata Trochimska-Kubacka; A. Przyłębski, „W poszukiwaniu królestwa filozofii” 1993.
2. Z. Krasnodębski, „Rozumienie ludzkiego zachowania”; Ingarden, „Wstęp do fenomenologii Husserla” wykład 3 „Podstawowe tendencje fenomenologii”; D. Zahavi, „Fenomenologia Husserla” (rozdz. I „Wczesny Husserl”); G. van der Leeuw „Fenomenologia religii” („Epilegomena”: „Fenomen i fenomenologia”; „Fenomenologia religii”); Alfred Schütz, „O wielości światów: szkice z socjologii fenomenologicznej”.
3. A. Przyłębski, „Hermeneutyczny zwrot filozofii Rozdz. 5 „Heidegger- rozumienie jako egzystencja jestestwa”; A. Bronk, „Rozumienie, dzieje, język. Filozoficzna hermeneutyka H.-G. Gadamera”; P. Dybel, „Granice rozumienia i interpretacji. O hermeneutyce Hansa-Georga Gadamera” (cz.1, rozdz.4); „Uniwersalny wymiar hermeneutyki” (zbiór.); M. Januszkiewicz, „W-koło hermeneutyki literackiej”.
4. B/ G.Osika, Procesy i akty komunikacyjne (rozdz. I Semiologia-ogólna teoria znaku); Tz. Todorov, „Teorie symbolu” (rozdz. 1 „Narodziny semiotyki zachodniej”); Pelc, „Wstęp do semiotyki”; Buczyńska -Garewicz; V. Descombes, „To samo i inne” (rozdz. III „Semiologia”).
5. J. Culler, The Pursuit of Signs 1981; Ch. Norris, “Deconstruction. Theory and practice” 1982 (http://www.mohamedrabeea.com/books/book1_4004.pdf); Tenże, “The Contest of Faculties. Philosophy and theory after deconstruction”, 1985; Tenże, „Dekonstrukcja przeciwko postmodernizmowi: teoria krytyczna i prawo rozumu” 2001; M.P. Markowski „Efekt inskrypcji: Jacques Derrida i literatura”; A. Burzyńska